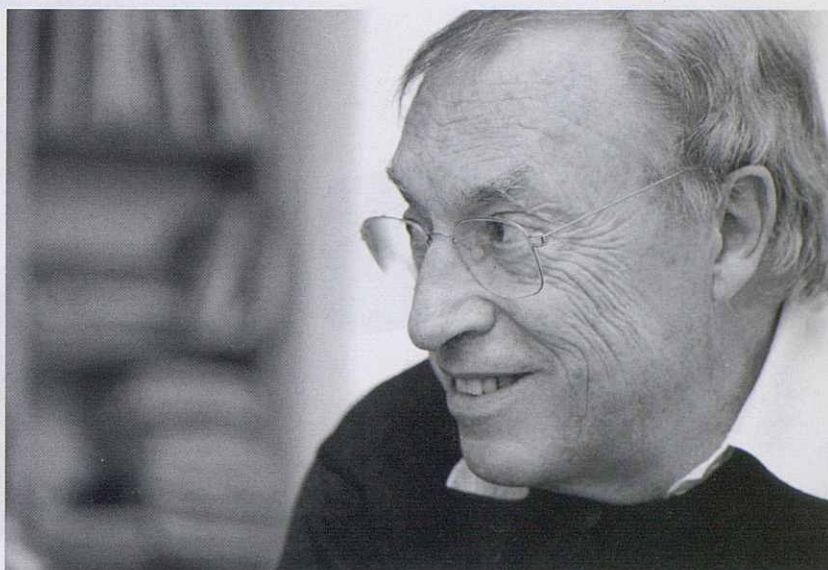

Jordi Solé Tura.
Entrevista a la pàgina 14

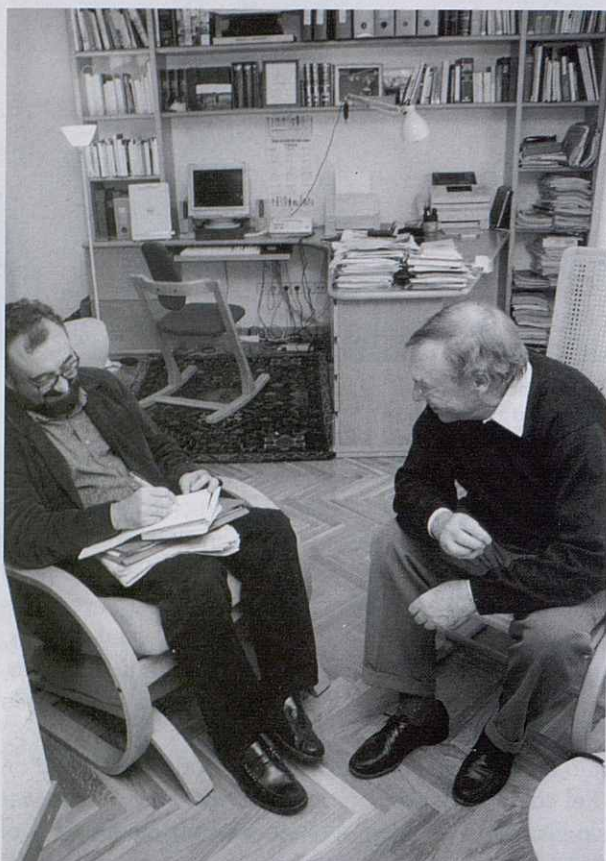
Mil·lenni, segle, temps...	Pàgina 7
Comerç amb estil	Pàgina 8
Astèrix i Obèlix contra Hollywood	Pàgina 12
Gent: Jordi Solé Tura	Pàgina 14
Ja arriba Nadal	Pàgina 20
Des dels quaranta	Pàgina 21
Suggestiments	Pàgina 22
Gastronomia	Pàgina 24
Nadal\$	Pàgina 26
Consum responsable, comerç just	Pàgina 27

Edita Agelia, sccl.
Director: Pere Gómez
Cap de fotografia: Ramon Renedo
Administració: Maria Yangüas
Col·laboradors: Dolors Merino, Daniel Gómez,
Candela Valls, Maria Monterrubio,
Josep Benitez, Ana María Cuesta, Alicia Torres,
Carles Garriga, Enric Garcia.

Departament comercial
Julio López
Teléfon: 600 23 80 17

Imprime Gráficas del Siglo XXI, S.L.
Mas Casanovas, 66
08025 Barcelona

Imprés en paper lliure de clor
D.L.: B-48323-99

TEXTOS: PERE GÓMEZ.
FOTOGRAFIES: RAMON RENEDO

Quan s'acompleixen 21 anys de la Constitució i 20 de l'Estatut d'Autonomia no podiem deixar passar l'ocasió que Jordi Solé Tura, un dels qui van intervenir en la redacció d'aquests textos, fos el primer convidat en aquesta secció. Nascut a Mollet el 1930, la seva vida ha estat marcada per la lluita continuada per la defensa de les llibertats democràtiques, com reflecteix a les seves memòries *"Una historia optimista"* que ja podem trobar a les llibreries.

La necessitat de deixar un temps els estudis a la seva infantesa per ajudar a tirar endavant el forn de la família no va impedir que es llicenciés en Dret a la Universitat de Barcelona. Catedràtic de Dret Constitucional a la UAB i ministre de Cultura amb el PSOE va rebre la Medalla de la ciutat de Mollet el 1998.

Jordi Solé Tura

"El Senat és el gran error de la Constitució"

Estem com al principi. CiU ha guanyat per molt poc. Hi ha una situació que dona peu a que es reforci el paper del PSC?

Crec que els darrers 4 anys Catalunya ha quedat una mica estancada. En un moment en què es posarà en funcionament l'euro i s'accelerará la integració europea, no podem estar pendents d'un govern que es va trencant, que té una majoria molt justa i que encara no se sap quin serà el seu successor. Penso que passarem per una fase de trencaments interns, divisions. Si hagués guanyat Maragall això s'hagués accelerat, tindríem una societat més estable.

Quin pes ha tingut la nova escisió dels comunistes a les darreres eleccions autonòmiques?

Les escissions són un problema antic. Pels comunistes de Catalunya la cohesió només es podia mantenir si a les primeres eleccions el partit més votat era el PSUC. Però no va ser així. Van començar a sortir els sectors més durs, els revisionistes... i el procés d'escisió que encara no s'ha acabat. D'altra banda Anguita s'ha complicat la vida. Va cometre un error quan en l'anterior legislatura es va posar d'acord amb el PP per fer pinya contra els socialistes. A Andalusia es va posar d'acord amb el PP amb la intenció de boicotejar el govern. A Astúries, amb majoria d'esquerreres, governa la dreta. Continua lluitant per dir que ells són els autèntics. A les darreres eleccions a Mollet Iniciativa i Esquerra han restat mantenint pràcticament els vots. Quan saps que les coses poden anar contra el teu propi grup cal prendre decisions més coherents.

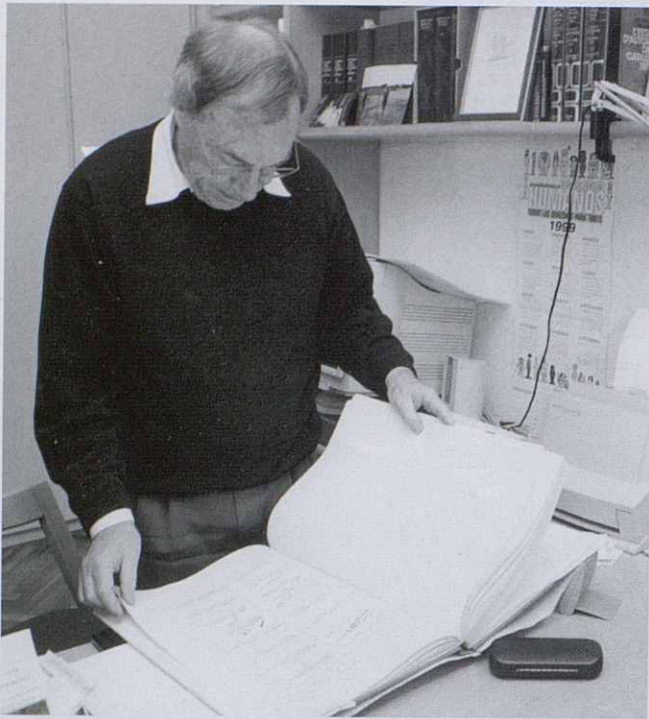
La divisió actual dels comunistes és un pas cap a l'ortodòxia dels sectors més extremistes?

En una època en què el leninisme i l'estalinisme han desaparegut no sé en què consisteix la diferència ideològica que justifica una escisió. Ser d'esquerreres avui dia és una cosa més complexa. És buscar la igualtat de drets per a les persones en una societat que no és com la de fa 40 anys, on sabíem contra qui es lluitava. Avui les coses són més complicades, no solament a nivell nacional.

Si Maragall hagués guanyat les darreres eleccions hauria estat pressionat pels sectors econòmics?

Jo he tingut un càrrec de responsabilitat i puc dir que el que t'impone les condicions quan manes és l'economia, les tendències mundials, les potències més fortes. Fer una negociació d'estat a estat és molt laboriós. Si ets un gran banquer prems una tecla i pots enviar milions a l'altre costat

de la Terra. Aquí no tenim més sortida que la Unió Europea per crear un espai més fort i ampli, potenciar la moneda única i les institucions unificades que acabaran sent un sistema semblant al federal. El marge de maniobra és molt diferent si ets una segona potència o un país fragmentat.

Qui no vegi la política en aquests termes s'equivoca. Els bascos encara no s'han assabentat.

No és gaire diferent de quan hi havien els carlins. Ara tenen una barreja de carlisme-leninisme. Tenen ciutats modernes com San Sebastian, Bilbao,... però al mateix temps es tanquen políticament. Volen promocionar una llengua que en el fons divideix, que separa... molt antiquada. Soc partidari dels sistemes federals, però això no vol dir que pensi que s'hagi d'acabar l'estat. Hem d'anar a la Unió Europea sense estar fragmentats.

Com es possible que ningú parli actualment de la república?

A mi no m'estranya. Aquí erem republicans perquè no hi havia altra manera de fer avançar el país. La monarquia era tancada i reaccionària. Si se segueix la història del segle passat cada cop que l'esquerra volia governar havia de declarar prèviament la república. La monarquia queia pels seus propis errors més que no pas perquè hi hagués una gran força de masses, i al cap de 3 o 4 anys se n'anaven a l'aigua perquè hi havia una reacció més forta. A la II República torna a passar el mateix. Hi va haver un gran avenç, posant en marxa les escoles públiques, les autonomies, la democràcia en només 2 o 3 anys, però en 5 anys tornàvem a trobar-nos en la dictadura.

Quan arribem a la transició ja tenim una monarquia que existeix des del Franco. Se'ns planteja quina ha de ser la línia divisòria principal: republicans contra monàrquics o bé els que estan a favor de la democràcia contra els que no ho estan. Es va discutir molt. Es renunciava a moltes coses. La línia divisòria era aïllar el franquisme i agrupar el màxim nombre de forces a favor de la democràcia. Nosaltres

acceptàvem la monarquia si aquesta acceptava l'esquerra, si podíem obtenir els drets i les llibertats que teníem amb la república. Volíem acabar amb el passat i aconseguir les llibertats.

Després vam viure uns anys en que ens cridaven arreu per que els hi expliquéssim el nostre model de transició. Recordo una situació al casal espanyol de Buenos Aires en què en acabar, una veu des del fons va cridar. "Sou uns traïdors, hem de lluitar per la república...". Llavors em vaig veure obligat a explicar que en el moment del cop de Tejero, quan ell va assaltar el Parlament els polítics estaven a casa, qui va aturar el cop va ser el rei. "Si els militars volen fer un altre intent -vaig dir- el primer que haurien de fer es matar el rei. I la república l'haurien de proclamar ells. I nosaltres hauríem de sortir al carrer a defensar la monarquia". Vaig tornar a sentir la mateixa veu dient "¡Coño, sí que han cambiado las cosas!"

Com va plantejar-se la redacció de l'Estatut?

Aquí a Catalunya va ser més fàcil. En el projecte de la constitució participàvem dos catalans, Miquel Roca i jo. Havíem redactat el títol de les autonomies i a mesura que fèiem la Constitució, anàvem fent l'Estatut, de manera que els dos van anar encaixant. Ho teníem clar. L'èxit de les autonomies va ser possible perquè l'esquerra havia guanyat a Catalunya.

Seria interessant fer un pas endavant i potenciar el federalisme?

Ara es parla de la no simetria, però és molt complicat perquè hi ha autonomies que no tenen història, també tenim el tema de la llengua. Com encaixem tot això? S'ha de fer amb temps. L'estat és un sistema supercentralista i pensàvem que el sistema d'autonomies no funcionaria plenament fins al cap de 50 anys. Jo estava convençut que aniríem fent-ho, però va tirar endavant i hem aconseguit coses impensables.

La idea que dúiem al cap era fer un sistema d'autonomies que en el fons funcionaria com un estat federal, però en aquella època dir federal semblava que era dir anarquista, FAI, segle passat...

Avui el sistema de distribució de competències permet que les autonomies tinguin un govern, Parlament, estructures, llengües. Podem dir que el nivell de funcionament és igual que el d'un estat federal. Encara que l'estat federal funciona a base d'acords constants entre el govern central i el local. Això és el que no passa aquí.

Perquè hi ha constants conflictes entre els governs autonòmics i el govern central?

Com pots fer funcionar un sistema com aquest?, amb situacions diverses, fets diferencials, llengües i estructures geogràfiques diferents i fer-ho compatible amb el funcionament integral de l'estat. Només amb la relació bilateral constant entre el govern central i l'autonomia. Però no existeix cap organisme on puguin dialogar les autonomies i l'Estat per prendre iniciatives junts. Aquest organisme podia haver estat el Senat.

Però el Senat ha quedat pràcticament sense funcions?

El Senat és el gran error de la Constitució i ho dic en veu alta perquè vaig estar en contra del Senat des del principi. En el primer projecte de la Constitució que vam fer entre set persones es va impedir la creació del senat federal. Finalment es va fer un poti-poti. Ara és una cambra que no serveix per a res. El partit del govern sap que si al Congrés no té prou majoria, sí que la té al Senat... No tindrem un sistema federal fins que no canviem el Senat.

La monarquia ha influït en la manera de fer dels partits? Es parla de la successió de Jordi Pujol, de Felipe Gonzalez...

A les properes eleccions generals els líders principals de cada partit es presentaran per la llista de Madrid. A Catalunya passa el mateix i s'hi presenten per Barcelona. Això no hi figura enlloc a la Constitució. No hauria de ser així. Però aquesta manera de fer no crec que sigui per imitació de la monarquia. No teníem partits i ho hem hagut de fer tot sobre la marxa. Això fa que aquests partits s'hagin de consolidar amb un lideratge fort. I més en el cas del PSOE. El PSOE guanya l'any 82 i es troba que ha de governar a l'estat, gairebé a totes les autonomies que comencen a funcionar. També tenia representació als principals ajuntaments. El partit tira endavant sobretot pel lideratge fort. Quan els líders han caigut, costa molt de canviar-los. És el que els passa als laboristes britànics. Des que van perdre les eleccions davant la Thatcher han passat vint anys canviant els líders.

És un tema antic, però en el discurs del medis audiovisuals i dels titulars de premsa semblava clar que Borrell no tenia suport a Madrid.

L'aparell del partit es va trobar en una situació gens agradable. Crec que s'ha de deixar passar temps. Un partit que funciona millor des d'aquest punt de vista és el PSC. El PSC no té un lideratge. El secretari general és Narcís Serra, però no és el candidat a les eleccions de Catalunya. Tenim molts líders comarcals, a Lleida, Girona... i tots són líders forts.

Quines expectatives té el PSOE a les properes eleccions de març després del fracàs del PP a Catalunya?

Jo noto que des del 96 la trajectoria del PP ha anat baixant. Guanya les generals i les autonòmiques però va baixant cada cop. El sistema de partits encara és bastant rígid, existeixen PP, PSOE, IU i els partits nacionalistes. En aquesta estructura el PP ha aglutinat a tota la dreta i el centredreta. És possible que a partir d'ara això comenci a canviar.

Veu possible que personatges com Gil i Mario Conde restin vots al PP?

Aquí no tenim encara una extrema dreta. No hi ha un Le Pen però el tindrem. O el PP integra aquestes tendències o surtirà un grup que sense fer res li tregui vots.

S'ha dit que Jordi Pujol oferí al PSC de participar al govern que va sortir guanyador a les primeres eleccions i el PSC no en va voler saber res.

En aquell moment el problema era un altre. Jo estava en el PSUC, i els del PSUC recomanàvem al PSC que acceptés, però al PSC hi havia molts desacords. S'estava fent la unitat entre els diversos grups socialistes catalans i la federació catalana del PSOE. Hi havia tensions i això els va frenar.

Creu que aquesta legislatura el govern de la Generalitat tornarà a plantejar el tema del doblatge del català al cinema?

No ho sé pas, però la legislació dona la possibilitat de gastar el pressupost i la capacitat de promocionar coses. Quan vaig ser ministre de Cultura em plantejava amb qui fer la política cultural. El pressupost era en aquells moments de 35.000 milions, però qualsevol empresa de cine disposa de 200 vegades més. Vam voler canviar les quotes de pantalla per afavorir el cinema espanyol, però als pocs dies de començar a parlar del tema va venir un dels principals executius d'una productora. Una major amb un pressupost anual que ens deixava com uns perdularis. El primer que va dir és que anàvem contra la llibertat de mercat. Jo li vaig recordar que ells obliguen els distribuïdors a quedar-se un nombre de pel·lícules. La seva resposta no va poder ser més aclaridora: "Els americans fem a l'any 15 o 20 pel·lícules bones, 40 o 50 de regulars i dues mil merdes. Però les hem de vendre totes. Llavors la Generalitat va i es converteix en l'única institució pública que dona diners a les majors americanes perquè doblin pel·lícules al català en lloc de potenciar el cinema en català.

El socialisme és encara una utopia, a nivell mundial, que es pot assolir?

El socialisme no és una utopia. És un sistema que procura que no hi hagi gaires diferències socials. Jo mai vaig creure res de la Unió Soviètica. A cada indret hi ha factors socials molt diferents, no tot depèn de la política. A més a més quan hi ha qui parla tant de terceres vies i de liberalisme, en el fons vol dir que no té les idees clares per governar la societat.

